

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
végzése**

Az ügy száma: Gfv.VI.30.033/2023/5.

A tanács tagjai: Dr. Simonné dr. Gombos Katalin a tanács elnöke

Dr. Farkas Antónia előadó bíró

Dr. Döme Attila bíró

Dr. Madarász Anna bíró

Dr. Tibold Ágnes bíró

A felperes: ...

A felperes képviselője: Kálóczi, Petrovics és Marofka Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Kálóczi Szilvia)

Az alperesek: ... I. rendű

... II. rendű

Az alperesek képviselői: Dr. Simon Sándor ügyvéd I. rendűért

Dr. Sebők Imre Ügyvédi Iroda (ügyintéző: Dr. Sebők Imre) II. rendűért

A per tárgya: szerződés érvényességének megállapítása

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: I. rendű alperes

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:

Szolnoki Törvényszék 11.Pf.20.786/2021/13.

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

Szolnoki Járásbíróság 25.P.21.320/2020/28.

Rendelkező rész

A Kúria a Pp. 409. § (2) bekezdés *b)* pontjára és a Pp. 409. § (3) bekezdésére alapított felülvizsgálatot megtagadja, míg a Pp. 409. § (2) bekezdés *a)* pontjára alapított felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelmet visszautasítja.

A végzés ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

[1] A K.... P.... P.... S..... Zrt. (a továbbiakban: hitelező) és az I. rendű alperes 2007. május 18-án gépjárművásárlás céljából devizaalapú kölcsönszerződést kötött 3.088.000 forint vonatkozásában. gépjárművásárlás céljából,

[2] Az I. rendű alperes a kölcsönszerződésben vállalta, hogy a kölcsönt részletekben, 120 hónap alatt fizeti vissza. Az I. rendű alperes a részletek megfizetésével késedelembe esett, ezért a II. rendű alperes a kölcsönszerződést 2013. augusztus 22.-i keltezésű levelével azonnali hatállyal felmondta.

[3] A hitelező 2011. november 30. napjával beolvadt a II. rendű alperesbe.

[4] A II. rendű alperes 2016. június 30-án a kölcsönszerződésből eredő 3.019.085 Ft követelését és annak járulékait a felperesre engedményezte, ennek tényéről 2016. július 11-én értesítették az I. rendű alperest. Az I. rendű alperes a tartozását a felperes részére nem fizette meg.

[5] A felperes és az I. rendű alperes között korábban folyamatban volt peres eljárásban a Szolnoki Járásbíróság, a Szolnoki Törvényszék által helybenhagyott ítéletével az I. rendű alperest 3.019.085 Ft és ennek járulékeinak megfizetésére kötelezte. A jogerős ítélet ellen az I. rendű alperes felülvizsgálati kérelmet terjesztett elő, amelynek alapján a Kúria Gfv.VII.30.245/2019/4. számú határozatával a jogerős ítéletet hatályon kívül helyezte, az elsőfokú ítéletet megváltoztatta és a keresetet elutasította. Indokolásában megállapította, hogy az Általános Szerződési Feltételek a szerződés részévé váltak, a kölcsönszerződés a hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. évi CXII. törvény 213. § (1) bekezdés a), b) és e) pontja alapján nem érvénytelen. Megállapította, hogy az árfolyamkockázatáról adott tájékoztatás tisztességtelen volt, amelynek következtében a szerződés semmis. Rámutatott arra, hogy a felperes keresete az érvénytelenség jogkövetkezményeinek levonására nem irányult, ezért a jogkövetkezményekről nem dönthetett, ezért a keresetet elutasította.

[6] A felperes 2020. szeptember 4-én előterjesztett keresetében a szerződés érvényességének a megállapítását kérte oly módon, hogy. a bíróság a kölcsönszerződést a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: régi Ptk.) 237. § (2) bekezdése alapján nyilvánítsa érvényessé akként, hogy a kirovó pénznemmé a forint váljon és az ügyleti kamat az irányadó forint kamat szerződéskori értékének kamatfelárral növelt mértékével legyen egyenlő azzal, hogy az induló éves ügyleti kamatláb mértéke 16,16 %. Ennek megfelelően kérte, hogy a bíróság az I. rendű alperest 1.962.120 Ft és ennek 2016. július 1-től járó járulékait megfizetésére kötelezze.

[7] Az elsőfokú bíróság a hitelező és az I. rendű alperes között 2007. május 18-án megkötött kölcsönszerződést érvényessé nyilvánította akként, hogy a kirovó pénznemmé a forint vált és az induló éves ügyleti kamat mértéke 16,6 %. Az érvényessé nyilvánított kölcsönszerződés elszámolása eredményeként az I. rendű alperest kötelezte 1.962.120 Ft és ennek 2016. július 1-jétől a kifizetésig a késedelemmel érintett naptári félév első napján érvényes jegybanki alapkamattal megegyező késedelmi kamata felperes részére történő megfizetésére, míg a II. rendű alperest mint a hitelező jogutódját annak tűrésére kötelezte. Indokolása szerint a felperes jogosult az érvénytelen szerződés kapcsán az érvénytelenség jogkövetkezményeinek levonását kérni a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (továbbiakban Ptk.) 6:193. § (1) bekezdése szerint, mivel az engedményezéssel az eredeti jogosult helyébe lépett. Ítéletében megállapította továbbá – utalva az 1/2010. (VI.28.) PK. vélemény 5. pontjában és 6/2013. PJE határozat 4. pontjában foglaltakra –, hogy az

érvénytelenség oka kiküszöbölhető volt, ezért a szerződés érvényessé nyilvánításának nem volt akadálya.

[8] Az I. rendű alperes fellebbezés folytán eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét – a tényállás kiegészítése mellett – helybenhagyta. A másodfokú bíróság azzal egészítette ki a tényállást, hogy a felperes és a II. rendű alperes az egymással 2016. július 30-án, a Ptk. 6:193. §-a alapján kötött engedményezési szerződést 2022. március hó 17-én kelt szerződésükkel módosították. E szerződés 6. pontjában rögzítették, hogy a szerződésmódosítás megkötésével a szerződéskötési szándékuk a továbbiakban kiterjed a hitelező és az I. rendű alperes által megkötött kölcsönszerződés vonatkozásában arra is, hogy az adott jogviszonnyal kapcsolatos – fennálló, vagy fennmaradt – követelés érvényesíthetőségének joga teljes egészében átruházásra kerüljön az engedményes jogszerző javára, annak jogcímétől függetlenül. Megállapodtak, hogy a II. rendű alperes átruházza a felperesre a 2016. II. negyedév II/7. számú és a 2016. II. negyedév II/8. számú szerződések 1. számú melléklet szerint részletezett követelések érvényesítéséhez szükséges jogosultságokat, azaz az átruházott követelés alapját képező szerződés esetleges érvénytelensége esetén az érvénytelenség jogkövetkezményeinek levonására, az érvénytelenség jogkövetkezményeinek érvényesítésére vonatkozó és ebből eredő igények érvényesítésére vonatkozó jogát. A jogátruházó szerződés kiterjedt a megjelölt szerződésekből eredően fennálló – bármely jogcímen érvényesíthető (így például jogalap nélküli gazdagodás, vagy bármely más jogcímen érvényesíthető) – követelés igényérvényesítési jogára (rég Ptk. 328. §, 329. § és Ptk. 6:202. § szerinti jogátruházás). Megállapodásuk kiterjedt arra is, hogy a szerződés tárgyát képező jogosultság (jog) a szerződés aláírásával a felperesre, mint jogszerzőre átszálljon minden további külön cselekmény nélkül. Az engedményezési szerződés módosításában nem szabályozott kérdésekben a Ptk. rendelkezéseit tekintették irányadónak.

[9] A jogerős ítélet ellen az I. rendű alperes nyújtott be felülvizsgálati kérelmet és egyúttal felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelmet is előterjesztett a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) Pp. 409. § (2) bekezdés *a)* és *b)* pontja, valamint a (3) bekezdése alapján. A jogerős ítélet hatályon kívül helyezése mellett elsődlegesen a keresetet elutasító új határozat meghozatalát, másodlagosan a másodfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasítását kérte oly módon, hogy a másodfokú bíróság határozatát a perindítással egyidejűleg előterjesztett bizonyítékok alapján hozza meg.

[10] Megsértett jogszabályhelyként a régi Ptk. 209/A. § (2) bekezdését, 237. § (1) és (2) bekezdését, továbbá a Ptk. 6:59. § (1) és (2) bekezdését, 6:95. §-át, 6:96. §-át, 6:208. § (1) bekezdését, valamint a Pp. 269. § (2) bekezdését, 342. § (1) bekezdését, 369. § (4) bekezdését és 373. § (1)-(3) bekezdéseit jelölte meg. Álláspontja szerint a jogerős ítélet ellentétes a Kúria Pfv.21.336/2020/5. számú határozatával a tekintetben, hogy a másodfokú bíróságnak csak abban az esetben van lehetősége a pervezetés körében intézkedések megtételére, amennyiben azt az anyagi jogi felülvizsgálat részeként teszi meg. Előadta, hogy a másodfokú bíróság megsértette az anyagi pervezetés szabályát és túlterjeszkedett a kereseti kérelmen, amikor az anyagi jogi felülbírálat részeként felhívta a felperest a keresettségét igazoló dokumentum benyújtására, így ez bizonyítékként nem lett volna figyelembe vehető. Utalt arra is, hogy a jogerős ítélet sérti az Európai Unió Bíróságának (a továbbiakban: EUB) C-80-82/21. számú döntését. Érvelése szerint a joggyakorlat egységesítésére van szükség abban a kérdésben, hogy van-e a lehetőség az engedményezési szerződés utólagos módosítására a jogalakító jog megszerzése érdekében.

[11] A Kúria előjáróban rögzíti, hogy mivel a felülvizsgálati kérelemben vitatott érték nem haladja meg az 5 millió forintot, továbbá a másodfokon eljáró bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét azonos jogszabályi rendelkezésre és jogi indoklásra utalással hagyta helyben, a Pp. 408. § (1) és (2) bekezdése, valamint a 409. § (1) bekezdése alapján a felülvizsgálati kérelem

elbírálása érdekében az I. rendű alperesnek engedélyezés iránti kérelmet kellett előterjesztenie.

[12] A Kúria az I. rendű alperes engedélyezés iránti kérelmét a Pp. 411. § (1) bekezdése alapján vizsgálta. A kérelemhez kötöttség perjogi szabályából következően [Pp. 2. § (2) bekezdés] – miként azt a felülvizsgálat engedélyezésével összefüggésben már a 2/2017. (XI. 13.) PK vélemény is, majd azt követően az 1/2021. (VII. 12.) PK vélemény (a továbbiakban: PK vélemény) a 6. pontjában értelmezte – a Kúria a felülvizsgálatot kizárólag a fél által megjelölt okból engedélyezheti. Erre figyelemmel az I. rendű alperes által előterjesztett felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelmet abból a szempontból vizsgálta, hogy az abban előadottakra figyelemmel a jogszabálysértés vizsgálata a Kúria közzétett határozatától jogkérdésében eltérés miatt indokolt-e, különleges súllyal, illetve társadalmi jelentőséggel bír-e, továbbá a joggyakorlat egységének vagy továbbfejlesztésének biztosítása érdekében szükséges-e.

[13] Jelen ügyben a felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelemben előadottak alapján – az alábbiak szerint – a Pp. 409. § (3) bekezdésében, valamint a Pp. 409. § (2) bekezdésének a) és b) pontjában foglalt követelmények nem teljesültek.

[14] Mivel a Pp. 409. § (3) bekezdése alapján a Kúriát nem illeti meg mérlegelési jog, a felülvizsgálat engedélyezésének van helye, ha az ítélet a Kúria közzétett határozatától jogkérdésben eltér, ezért a Kúria elsőként ezt vizsgálta.

[15] A Pp. 410. § (2) bekezdés c) pont *cd)* alpontja a kérelem kötelező tartalmi elemeként előírja a Kúria közzétett határozatának és annak azon a részének a megjelölését, amelytől a felülvizsgálattal támadott ítéleti rendelkezés jogkérdésben eltér. Ennek megfelelően a PK vélemény 5. pontja rögzíti, hogy a Kúria a közzétett határozatától jogkérdésben eltérő jogerős ítélet miatt a felülvizsgálatot akkor engedélyezi, ha a jogerős ítélet a Kúria által meghozott, a Bíróági Határozatok Gyűjteményében (a továbbiakban: BHGY) 2012. január 1-je után közzétett eseti határozatban kifejtettektől eltérő jogértelmezésen alapul.

[16] Az I. rendű alperes a Pp. 409. § (3) bekezdésére alapított felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelmében a jogerős ítélettől eltérő rendelkezésnek a Kúria Pfv.V.21.336/2020/5. számú határozatának [63] és [73] bekezdését jelölte meg. Ezzel összefüggésben előadta, hogy az elsőfokon és a másodfokon eljáró bíróságok azonos anyagi jogi álláspontra helyezkedtek, a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság által meghozott ítéletet anyagi jogi szempontból nem bírálta felül, így álláspontja szerint a hivatkozott kúriai határozattal ellentétesen állapította meg, hogy lehetősége van anyagi pervezetés körében intézkedések megtételére.

[17] A Kúria az I. rendű alperes által a Pp. 409. § (3) bekezdésére alapított engedélyezés tekintetében elsőként rögzíti, hogy az I. rendű alperes által hivatkozott BHGY-ban közzétett Pfv.V.21.336/2020/5. számú ítélet nem tartalmaz [73] számú bekezdést. A Kúria a Pp. 110. § (3) bekezdésben rögzített tartalmi elbírálás elve alapján ezért úgy tekintette, hogy az I. rendű alperes a felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelmében a Kúria Pfv.V.21.336/2020/5. számú határozatának [53] és [63] bekezdését jelölte meg és a kérelmét ennek megfelelően bírálta el.

[18] A Kúria rámutat arra, hogy az I. rendű alperes tévesen értelmezi az általa ellentétesként hivatkozott határozatot, ugyanis az azt mondja ki: amennyiben az elsőfokú bíróság ítéletét a másodfokú bíróság anyagi jogi szempontból nem bírálja felül a fellebbezésekben foglaltaknak megfelelő kérelmek alapján, úgy a másodfokú bíróságnak nincsen lehetősége az anyagi pervezetés körében intézkedések megtételére. A Kúria Pfv.V.21.336/2020/5. számú ítéletében az adott konkrét ügyben arra az álláspontra helyezkedett, hogy amennyiben a másodfokú bíróság a felülbírálat során nem jut el az anyagi jogi felülbírálatig, úgy fel sem merülhet az elsőfokú bíróság ítéletének és eljárásának anyagi

pervezetéssel összefüggő vizsgálata. A hivatkozott határozatban tehát nem a másodfokú bíróság anyagi jogi pervezetésének megengedhetőségéről rendelkezett a Kúria, hanem azt mondta ki, hogy amennyiben a másodfokú bíróság a felülbírálata során nem jut el az anyagi jogi felülbírálatig, fel sem merülhet az elsőfokú bíróság ítéletének és eljárásának anyagi pervezetéssel összefüggő vizsgálata. A hivatkozott Kúria Pfv.V.21.336/2020/5. számú esetben azonban a fellebbező fél az elsőfokú bíróság döntésének anyagi jogi felülbírálatát is kérte a fellebbezésében. Helyesen hivatkozott ezért a másodfokú bíróság az I. rendű alperes kérelmében írtakkal ellentétben arra, hogy a Pp. 369. § (4) bekezdésének, valamint a Pp. 364. §-a alapján alkalmazandó 237. §-ának értelmében a másodfokú bíróságot hivatalból terheli a helyes anyagi pervezetés és az ezzel összefüggő intézkedések megtétele. Erre figyelemmel a másodfokú bíróság helyesen hívta fel a felperest olyan okirat csatolására, amely azt igazolja, hogy az engedményezett követelése vonatkozásában jogosult volt jogalakító nyilatkozat megtételére.

[19] Mindezek alapján a Kúria megállapítja, hogy az I. rendű alperes által előadottakkal szemben a jogerős ítélet nem ellentétes a Kúria Pfv.V.21.336/2020/5. számú határozatában foglaltakkal, így a Kúria a Pp. 409. § (3) bekezdésére alapított felülvizsgálatot a Pp. 411. § (1) és (2) bekezdése alapján megtagadta.

[20] Az I. rendű alperes a felülvizsgálat engedélyezés iránti kérelmét a Pp. 409. § (2) bekezdésének *a)* pontjában foglaltakra is alapította.

[21] A Pp. 410. § (2) bekezdése tartalmazza az engedélyezés iránti kérelem kötelező tartalmi elemeit, amellyel összefüggésben a PK vélemény a Pp. 409. § (2) bekezdés *a)* pontjának első fordulatára alapított engedélyezés iránti kérelem tartalmi követelményeként határozza meg, hogy a joggyakorlat egységének biztosítása érdekében a felülvizsgálat akkor engedélyezhető, ha a jogerős ítélet olyan elvi jelentőségű jogkérdést vet fel, amellyel kapcsolatban a Kúria jogegységi határozatban, az általa a BHGY-ban közzétett eseti határozatban még nem foglalt állást, feltéve, hogy a jogértelmezést igénylő elvi jelentőségű jogkérdésben a bírói gyakorlat nem egységes. Ez utóbbi igazolására az engedélyezés alapjául szolgáló eltérő bírói döntéseket egyértelműen azonosítható módon – legalább a határozatot hozó bíróság nevének és a határozat számának feltüntetésével – kell megjelölni. Eltérő bírói döntésként pedig kizárólag másodfokon jogerőre emelkedett vagy kúriai döntésre lehet hivatkozni. Az I. rendű alperes kérelmében kizárólag az EUB C-80-82/21. számú ítéletét jelölte meg, és elvi jelentőségű jogkérdést sem írt körül. Így ezen kérelme nem felel meg a szükséges tartalmi követelményeknek.

[22] Az I. rendű alperes a Pp. 409. § (2) bekezdés *a)* pontjának második fordulatát szintén megjelölte az engedélyezés iránti kérelmében, azonban ennek tekintetében a kérelme egyebet nem tartalmaz. A Pp. 409. § (2) bekezdés *a)* pontjának második fordulata abban az esetben teszi lehetővé a felülvizsgálat engedélyezését, ha az a joggyakorlat továbbfejlesztése érdekében indokolt. A Kúria a joggyakorlat továbbfejlesztésének szükségességére figyelemmel a felülvizsgálatot akkor engedélyezi, ha a jogerős ítélet által felvetett elvi jelentőségű jogkérdésben a bírói gyakorlat már kialakult és egységes ugyan, annak követése azonban a körülmények változására tekintettel nem támogatható. Ez esetben tehát elő kell adni azokat a körülményeket, amelyek változása folytán indokolt a kialakult bírói gyakorlat továbbfejlesztése.

[23] Mivel az I. rendű alperes engedélyezés iránti kérelme a fent hivatkozott törvényi követelményeknek nem felel meg, ezért a Kúria a Pp. 409. § (2) bekezdés *a)* pontjára alapított felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelmet e vonatkozásban visszautasította.

[24] Az I. rendű alperes a Pp. 409. § (2) bekezdésének *b)* pontjára alapított felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelmében pedig arra hivatkozott, hogy álláspontja szerint a másodfokú bíróság megsértette a pervezetés szabályait, amikor felhívta a felperest annak bizonyítására,

hogy a perbeli engedményezett követelés vonatkozásában jogosult jogalakító nyilatkozat megtételére, illetve az érvénytelennek nyilvánított szerződés jogkövetkezményeinek levonására. Állította azt is, hogy a másodfokú bíróság ezen cselekményével jogellenes módon túlterjeszkedett a kérelemhez kötöttség korlátjain. Az I. rendű alperes végül előadta, hogy a szerződésátruházás egy háromoldalú jogviszony, amelyből az I. rendű alperes ki lett zárva, az tehát a jogszabályi feltételeknek nem felel meg, ennél fogva jogsértő bizonyítási eszköznek minősül.

[25] A Pp. 409. § (2) bekezdés *b)* pontjának első fordulata alapján a felülvizsgálat akkor engedélyezhető, ha a felülvizsgált jogkérdés az egyedi ügyön a különleges súlyára tekintettel túlmutat. Ez az eset áll fenn például akkor, ha egy új jogszabály értelmezése, vagy egy joghézag kitöltése elvi iránymutatást igényel. Ezekben az esetekben azonban az is szükséges a felülvizsgálat engedélyezéséhez, hogy valamilyen további, általában a jogegységgel, illetve közvetetten a jogbiztonsággal kapcsolatba hozható fontos ok álljon fenn és ennek folytán a Kúria iránymutatása váljon szükségessé. Ilyen ok lehet például az új típusú ügyek nagy száma. A Pp. 409. § (2) bekezdés *b)* pontjának második fordulata alapján a felülvizsgálat akkor engedélyezhető, ha a fél által állított jogszabálysértés vizsgálata a felvetett jogkérdés társadalmi jelentősége miatt indokolt. Társadalmi jelentősége pedig akkor van a jogkérdésnek, ha az a társadalom széles körét közvetlenül, vagy közvetett módon érinti. Amennyiben a fél engedélyezése iránti kérelmében mindkét okra hivatkozik, mindkét ok esetében meg kell jelölnie az engedélyezést megalapozó, a jogerős ítélet által felvetett elvi jelentőség jogkérdést, megjelölve azt is, hogy az miért indokolja a befogadás engedélyezését. A felvetett jogkérdésnek olyannak kell lennie, amelyben a Kúria korábban még nem foglalt állást közzétett ítélkezési gyakorlatában.

[26] Adott esetben a fenti feltételek nem teljesültek. A Kúria kiemeli, hogy a bíróság pervezetése, valamint a bizonyítás lefolytatása és a bizonyítékok értékelése minden esetben egyedi mérlegelést igényel a konkrét ügy függvényében. Azon hivatkozás tehát, miszerint az eljárás során a bírói pervezetés, avagy a bizonyítékok figyelembevétele jogszabálysértőek az egyedi ügyön nem mutatnak túl, ezáltal a társadalom széles körét sem érintik, így nem adnak alapot a Pp. 409. § (2) bekezdés *b)* pontja szerinti felülvizsgálat engedélyezésére (Kúria Pfv.V.20.942/2021/5., Pfv.VI.30.461/2022/2.).

[27] A fentiekre figyelemmel a Kúria a Pp. 409. § (2) bekezdésének *b)* pontjára alapított felülvizsgálatot a Pp. 411. § (1) és (2) bekezdése alapján megtagadta.

[28] A Kúria a felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelemről a Pp. 411. § (1) bekezdés alapján tárgyaláson kívül határozott.

[29] A végzés elleni felülvizsgálatot a Pp. 407. § (1) bekezdés *d)* pontja zárja ki.

Budapest, 2023. június 5.

Dr. Simonné dr. Gombos Katalin s.k. a tanács elnöke, Dr. Farkas Antónia s.k. előadó bíró, Dr. Döme Attila s.k. bíró, Dr. Madarász Anna s.k. bíró, Dr. Tibold Ágnes s.k. bíró

A kiadmány

hitelélül:

S.K.

bíróági ügyintéző